

Sygn. akt I UK 110/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania D.Ż.
przeciwko Wojewódzkiemu Sztabowi Wojskowemu w Z.
o jednorazowe odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 28 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt V Ua [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**
- 2. nie obciąża ubezpieczonego kosztami pełnomocnika strony przeciwnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 11 października 2018 r., sygn. akt V Ua [...], Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. – w sprawie z odwołania D.Ż. przeciwko Wojewódzkiemu Sztabowi Wojskowemu w Z. – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 21 listopada 2017 r., sygn. akt IV U [...], w którym Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Z. z dnia 14 listopada 2016 r. i przyznał D.Ż. prawo do jednorazowego odszkodowania za 15% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z tytułu choroby powstałej w związku ze służbą wojskową.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z jednoznacznego brzmienia przepisu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową, będącego materialnoprawną podstawą roszczenia powoda. Przepis ten, z uwagi na swój niekwestionowany i nie wymagający jurydycznej interpretacji charakter nie był przedmiotem wnikliwej analizy przez judykaturę oraz przedstawicieli nauk prawnych. Jego treść nie budzi wątpliwości interpretacyjnych, jednak doczekał się analizowanego szerzej w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, niekwestionowanego stanowiska Sądu Najwyższego, z którego w sposób jednoznaczny wynika, że odszkodowanie z tytułu choroby pozostającej w związku ze służbą żołnierzy jest ukształtowane na zasadzie odpowiedzialności gwarancyjnej, dla której wystarczające jest ustalenie skutku. W zaskarżonym orzeczeniu natomiast podstawą rozstrzygnięcia było ustalenie przez Sąd braku adekwatnego związku przyczynowego między chorobą skarżącego i uszczerbkiem na zdrowiu z tego wynikającym a służbą wojskową. Taka interpretacja materialnoprawnej podstawy roszczenia powoda jest, w ocenie skarżącego, oczywiście nieprawidłowa, albowiem jak wskazano powyżej, gwarancyjny charakter odpowiedzialności odszkodowawczej jest niekwestionowany.

W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika ponadto z uchybienia przez Sąd Okręgowy w K. przepisom postępowania, dotyczących wyłączenia biegłego. Z uwagi na naruszenia przepisów proceduralnych, w procesie brała udział osoba nieuprawniona, co powoduje, że czynności z jej udziałem winny zostać uznane za nieistniejące. To z kolei obarcza wadą postępowanie przed Sądem II instancji. Dodatkowo wystąpiły też okoliczności, które w ocenie strony skarżącej mogą wskazywać, iż strona powodowa została pozbawiona gwarancji bezstronnego rozpoznania sprawy przez Sąd drugiej instancji, co podważa konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawa i zaufania obywatela do państwa.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona przeciwna wniosła o: - odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, - oddalenie skargi – w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania, - zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla

uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor skargi – w uzasadnieniu wniosku – powtarza argumentację przedstawioną w uzasadnieniu obydwu podstaw skargi kasacyjnej. Brakuje – w takim ujęciu uzasadnienia wniosku – odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistym naruszeniu przepisu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową są prostym zaprzeczeniem stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w K. w zakresie zastosowania w sprawie powołanego przepisu.

Z kolei twierdzenia uzasadnienia wniosku o oczywistym „uchybień” przepisom postępowania dotyczącym wyłączenia biegłego – w swojej ogólnikowości – nie zostały powiązane z żadnym, konkretnie wskazanym w uzasadnieniu wniosku, przepisem prawa procesowego określającym sygnalizowaną kwestię.

Sąd drugiej instancji – oceniając zasadność żądania przyznania odwołującemu się odszkodowania na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz.U. z 2017 r., poz. 1950 ze zm.) – uznał, że zasadniczym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy istniejący u ubezpieczonego D.Ż. uszczerbek na zdrowiu jest następstwem pełnionej służby wojskowej. Sąd drugiej instancji uzupełnił postępowanie dowodowe przez przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego specjalisty laryngologa celem ustalenia wysokości procentowego uszczerbku na zdrowiu i wyjaśnienia, czy istniejący u ubezpieczonego uszczerbek na zdrowiu ma związek z pełnioną służbą wojskową. Sąd zobowiązał biegłego z zakresu otolaryngologii, specjalisty foniatrii lek. med. B.S-J. do wskazania, czy ustalony przez nią ubytek słuchu na 50% na dzień 30 sierpnia 2017 r. jest następstwem choroby zawodowej, a ponadto, czy jest możliwe obecnie określenie uszczerbku na zdrowiu według stanu na dzień 7 listopada 2017 r. tj. na datę zamknięcia rozprawy przed Sądem pierwszej instancji. Biegła sądowa w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 27 sierpnia 2018 r. wskazała, że w związku z zakończeniem służby wojskowej w 2015 r. ustało narażenie zawodowe i uszczerbek na zdrowiu wyniósł 30% w związku z chorobą zawodową. Na dzień 30 sierpnia 2017 r. uszczerbek ten wynosi 50%, jednakże nie pozostaje on w związku z chorobą zawodową. Natomiast na dzień 7 listopada 2017 r. występujący u ubezpieczonego uszczerbek na zdrowiu nie ma związku z chorobą zawodową i

jego wysokość może być ustalona na podstawie aktualnego badania z tego dnia lub kolejnych. W ustnej opinii uzupełniającej z dnia 11 października 2018 r. biegła dodatkowo wyjaśniła, że ubezpieczony doznał uszczerbku słuchu w związku z pracą w wojsku. Jest to obustronny niedosłuch odbiorczy ślimakowy pochodzenia zawodowego. Schorzenie takie może powstać w wyniku działania hałasu lub chorób ogólnoustrojowych, wypadków, czynników genetycznych. U ubezpieczonego schorzenie to powstało w związku z pracą w wojsku. Po ustaniu narażenia na czynniki zawodowe powinna następować poprawa w tym zakresie. W przypadku ubezpieczonego uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową wynosi 30%. Uszczerbek ten wprawdzie zwiększał się, ale bez narażenia zawodowego. Wprawdzie choroba nadal istnieje, ale uszczerbek nie narasta w związku z pracą zawodową.

Sąd drugiej instancji – dzieląc wnioski opinii biegłej sądowej – uznał, że kwestia wysokości stwierdzonego u ubezpieczonego uszczerbku na zdrowiu i jego związku ze służbą wojskową została w sposób jednoznaczny wyjaśniona. Rodzaj schorzenia jakie występuje u ubezpieczonego, uznanego za chorobę zawodową w związku ze służbą wojskową skutkuje tym, iż dalszy jego rozwój bądź pogarszanie się, przez zwiększanie się tego uszczerbku zdrowiu, musi być wynikiem działania określonych czynników; dalszego narażenia na hałas bądź innych czynników chorobowych, ale nie mających już związku ze służbą wojskową. Uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową w związku ze służbą wojskową na okres jej zakończenia tj. 2015 r. wynosi 30%, a więc powiększył się od czasu orzeczonego uszczerbku i wypłaconego odszkodowania w 2008 r. po urazie akustycznym w 2007 r. o 15%. Natomiast dalsze zwiększanie się występującego u ubezpieczonego uszczerbku na zdrowiu o ponad 30% powstało bez narażenia zawodowego, a zatem było spowodowane czynnikami pozazawodowymi. Według Sądu drugiej instancji powołany w sprawie biegły z zakresu otolaryngologii i foniatrii specjalizuje się w tej dziedzinie medycyny w ramach, których są diagnozowane i leczone poszczególne schorzenia stwierdzone u ubezpieczonego. Biegła w opiniach wyczerpująco odpowiedziała na zadane pytania, uzasadniając w sposób logiczny i konkretny wywiedzione wnioski co do wysokości uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego i związku występujących schorzeń ze służbą wojskową. Według

Sądu drugiej instancji brak jest podstaw do ustalenia, że występujący u ubezpieczonego uszczerbek na zdrowiu uległ zwiększeniu o więcej niż 15%.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.